tot den volgenden morgen. Trouwens, zooals ge wel begrijpt, de menschen reisden in dien tijd veel minder dan tegenwoordig. Ook werden er veel minder brieven geschreven. De weinige nieuwsbladen werden alleen gelezen door menschen uit den meer gegoeden stand".

BRIEFWISSELING.

Ettelijke vragen hopen we eerstdaags te behandelen. Nu moest het andere voorgaan.

HOOGENBIRK.

INGEZONDEN STUKKEN.

(*Buiten verantwoordelijkheid van de Redactie.*)

Mijnheer de Redacteur.

Met belangstelling las ondergeteekende Uw artikeltje „Diaconale zorg" in de *Heraut* van j.l. Zondag 14 Sept., gevende een overzicht van de ontvangsten en uitgaven der diaconierekening der Herv. Kerk.

Mijne aandacht werd gevestigd op de zinsnede in dit artikel, waarin U, sprekende over de Gereformeerde Kerken, zegt: eene officieeele statistiek is hiervan, wat betreft diaconale armenzorg, zoover ons bekend is, nog nooit opgemaakt.

Daaruit mogen we besluiten, dat deze niet bestaat, anders zou de Redactie van de *Heraut* er voorzeker wel eens eene onder de oogen gehad hebben.

Dit doet mij vragen: Zou het niet van nut kunnen zijn, dat ook de Gereformeerde kerken zulk een staat zouden kunnen overleggen, indien dit gewenscht werd?

En voorts: Zouden onze Kerkeraden (diaconieën) niet willen overgaan tot het opmaken en bijhouden van zulk een staat, te beginnen b.v. met het e.v. kalenderjaar?

Zoo heel veel moeite zal dit niet met zich medebrengen, waar voorzeker toch geregeld aanteekening gehouden wordt van de opbrengst der collecten. Eene commissie zou langs kerkelijken weg benoemd kunnen worden, om ter bestemder tijd de opgaven van de Kerkeraden (diaconieën) aan te vragen, en deze commissie had ze slechts te ordenen, op lijst te brengen en het eindcijfer vast te stellen.

Misschien zou een en ander niet beperkt behoeven te blijven tot het verstrekken van de opgaven voor rechtstreeksche armenzorg, maar zouden deze ook kunnen worden uitgebreid tot het geheele terrein der barmhartigheid, waarop zich de Gereformeerde Kerken bewegen, alsmede tot wat door haar geschiedt voor de uitbreiding van Gods Koninkrijk.

De verkregen opgaven behoefden niet in de eerste plaats te dienen ter vergelijking, maar ze kunnen een thermometer zijn ook van het innerlijke leven en de offervaardigheid van de leden onzer Kerken.

Met dank voor de plaatsing, geachte redactie,

Uwe Dw.

Rotterdam, Sept. '13. S. DE JONG EZN.

Gereformeerde Gezindheid.

Gereformeerde Kerken.

BEROEPEN: Garrelsweer, J. Jansen, te Burum. — Engwierum, W. H. Bouwman, te Schoonrewoerd. — Oudewater, D. Hogenbirk Jzn., te Charlois c.a. (Rotterdam).

AANGENOMEN: Schoonebeek, C. Bouma, cand. te Groningen. — Wijckel en Balk, J. v. Henten Jr., cand. te Dedemsvaart.

BEDANKT: Nieuwendijk, H. H. Schoemakers, te Alblasserdam. — Gees (Dr.), J. van Henten Jr., cand. te Dedemsvaart. — Kapelle—Bieselinge, C. Bouma, cand. te Groningen. — Ouddorp, W. F. C. van Helsdingen, te Cubaard. — Oud-Loosdrecht, C. H. Elzenga, te Woubrugge.

Het adres van den heer C. Koppenaal, theol. cand. aan de Vrije Universiteit, is thans geworden Marnixkade 25 2e étage, Amsterdam.

Edam. Zondag 14 September l.l. mocht onze geachte herder en leeraar Ds. M. v. d. Mast met de gemeente zijn 25 jarige ambtsbediening te Edam herdenken. Naar aanleiding van Hand. 26 : 22 bepaalde Z.Eerw. de gemeente bij hetgeen zij en hij samen in die 25 jaren doorleefd hadden. En bij de getrouwheid Gods, die niet laat varen de werken Zijner handen en Wiens woord niet ledig zal wederkeeren, maar doen zal, wat Hem behaagt.

Aan het einde van de godsdienstoefening werd Ds. v. d. Mast door een der ouderlingen hartelijk toegesproken en zong de gemeente de bekende zegenbede uit Ps. 134.

Ter Aar, Zondagavond 14 Sept. l.l. nam onze geachte en beminde herder en leeraar, Ds. D. Fleurke na 4 jarigen arbeid afscheid van de Geref. Kerk alhier.

Z.Eerw. koos tot tekst voor deze ure Hand. 20: 32 en wees op de aanleiding, den inhoud en de reden van dit woord van Paulus, dit woord ook tot zijne bede makende voor de gemeente.

Aan het einde der predikatie richtte Z.Eerw. zich tot de afgevaardigden der zusterkerken en de aanwezige ambtsbroeders; vervolgens tot den kerkeraad en de catechisanten; en tenslotte tot de gemeente.

Door ouderling Van Vliet Jzn. werd Ds. Fleurke op zeer waardeerende wijze toegesproken namens kerkeraad en gemeente en de gemeente verzocht den scheidenden leeraar toe te zingen Ps. 121 : 4

Namens de classis sprak Ds. H. van Dijk van Zwammerdam den vertrekkende ambtsbroeder toe En ten slotte sprak Ds. P. Warmenhoven van Aarlanderveen nog een woord van vriendschap en hoogachting, ook mede namens de aanwezige ambtsbroeders.

Aanwezig waren de Dienaren des Woords: Van Dijk, Warmenhoven, Enserink en Elzenga. Voorts afgevaardigden van de Kerken van: Alphen, Aarlanderveen, Oudshoorn, Oudewetering, Nieuwveen, Noorden, Zwammerdam, Zevenhoven en Woubrugge. Wel een duidelijk bewijs dat Ds. Fleurke niet alleen in de gemeente, maar ook in de andere kerken der classis bemind en geliefd was.

Een zeer groote schare vulde het kerkgebouw. Het was voor de gemeente van Ter Aar een aangrijpende ure.

Het adres van den Kerkeraad is nu: Johs van Vliet Jzn., Scriba.

Nederlandsch Hervormde Kerk.

BEROEPEN: Tholen (1e vacature), K. van As, te Moercapelle. — Hoogmade, F. L. Haitjema, cand te Roosendaal. — Zeddam (toes.), D. Colenbrander, cand. te Abbekerk. — Hyppolitushoef c.a. (Wieringen), H. J. Witkop Ezn., te Hoorn (Terschelling). — Oosterwolde (Geld.), K. J. v. d. Berg, te Hoogeveen. — Vinkeveen, P. de Loore, te Waarder. — 't Zandt en Kantens (Gr.), L. Meeth, te Sappemeer. — Monster, B. Batelaan, te Ouderkerk a/d. IJsel. — St. Pancras (N.-H.), T. Kloosterman, te Alkmaar. — Wognum (toer.), J. Groeneveld, te Scherpenzeel (Fr.). — Boxtel c.a., G. C. C. Geyskes, te Zoelmond. — Hellouw, C. Otten, cand. te Nigtevecht. — Klundert, G. Bolkestein, te Steenwijk.

AANGENOMEN: Etten (toes.), W. H. Ch. Hage, te Zeddam. — Barnaue—Ancelou (Drôme, Frankrijk), J. S. Hartjes, cand. te Apeldoorn. — Spaarndam (2e predikantspl.) standpl. Schoten, M. G. Blauw, te Blokzijl.

BEDANKT: Ooltgensplaat, P. de Loore, te Waarder. — Veenendaal, S. van Dorp, te Bodegraven.

Advertentiën.

GETROUWD:

J. C. VAN REENEN,
Kapitein der Genie

EN

J. W. BLANKERS.

De Heer en Mevrouw VAN REENEN—BLANKERS betuigen, mede namens wederzijdsche familie, hunnen innigen dank voor de ondervonden blijken van belangstelling.

Utrecht, Gorinchem, 17 Sept. 1913.

De Heer en Mevrouw VAN ANDEL—RUTGERS, geven kennis van de geboorte van eene Dochter, die zij

Cornelie Cathrine Hermance

noemden.

Moeder en kind zijn welvarend.

Mesen, Solo (Java), 11 September 1913.

Voor de vele blijken van deelneming ontvangen bij het overlijden van onze geliefde Zuster, Schwagerin en Tante, Mejuffrouw ANTJE PONNE, betuigen wij onzen hartelijken dank.

Uit aller naam,
J. M. PONNE.

Heerenveen, Amersfoort, 10 Sept. '13.

L. G. WEISZ & Co.,
Commissionairs in Effecten,
WESTERMARKT No. 21
AMSTERDAM.

Te koop aangeboden, compleet ex
Pro Rege (nrs. Heraut)
voor de meestbiedende. Fr. br. lett. M. U. aan J. M. BREDEE's Boekh., Oostmolenstraat 1, *Rotterdam.*

Firma S. DE HAAS,
Haddingestraat 11, Groningen.
Specialiteit in den aanleg van Centrale Verwarming in Kerken en Scholen.
Vraag prijsopgaaf en attesten.

Heden verscheen bij J. H. KOK te KAMPEN
HET TWEEDE DEEL
— (3e en 4e BUNDEL) VAN —
AL DE
EENVOUDIGE OEFENINGEN
VAN
WULFERT FLOOR
Compleet in 40 afleveringen à 25 cent of in 4 gebonden deelen à f 2.70 per deel.
Deze uitgave beleeft nu reeds de VIJFDE DRUK.
Dit feit spreekt voor zich zelf.

DS. ELZENGA zegt hiervan in de *Kamper Kerkbode*:

„Deze oefeningen zijn zeer lezenswaard. Br. Floor was een man met een helder hoofd en een warm hart. Wat hier gezegd wordt is doorgaans diep-ernstig en gezond gemoedelijk".

DR. GUNNING in *Pniël*:

„Floor spreekt de gemoedelijke, bevindelijke taal, die voor duizenden nog altijd de eenige is, die zij *goed* begrijpen kunnen, en hij brengt eene hartelijke aanprijsing van den Heere Jezus, als den vriend van zondaren en den Redder van alle verlorenen. Wij hopen dat deze „oefeningen" voor velen een hulp op den weg ten leven zullen zijn.

BOAZ-SPAARBANK,
Heerengracht 139, Amsterdam
Rentevergoeding 2.88 %
met winstaandeel.

Heden verscheen bij J. H. KOK te KAMPEN:
De Homoeopatische Huisdokter
DOOR
Dr. CLOTAR MÜLLER
NAAR DE 13E UITGAVE UIT HET DUITSCH BEWERKT DOOR
A. DUPONT,
Geneesheer-Directeur te Lozenoord.
423 Pag. Prijs gebonden in een sterken Stempelband f 1.90.

Dit boek is vooral daardoor zoo aantrekkelijk, omdat het juist geeft wat de *leek* van noode heeft. Het is *kort* en *zakelijk*, het is niet breedvoerig, niet te veel beschrijvend, niet te veel zich verliezend in vele details, die den leek maar van het goede pad doen afdwalen, en hem het spoor bijster doen worden. Maar het houdt steeds de *hoofdzaak* vast, het geeft steeds een inlichtend antwoord, en is vooral een uitstekende raadsman bij de keuze der geneesmiddelen. Het geeft eerst in enkele trekken, duidelijk en klaar, een beeld van de ziekte, om vervolgens de daarvoor te gebruiken middelen zoo *kort* mogelijk te omschrijven, maar zóó, dat juist in de omschrijving dezer middelen de leek als 't ware aan de hand van den auteur vanzelf wordt bepaald bij het middel dat voor hem in dit of dat geval is aangewezen.

Het is een bij uitstek *practisch* boek en die het eenmaal kent en gebruikt, zal er hoe langs zoo meer de groote waarde van leeren verstaan.

Elke Homoeopaath moet zich dit uitstekende Handboek aanschaffen. Het zal blijken van groot nut voor hem te zijn.

Dit boek is verkrijgbaar bij elken soliden Boekh. en na ontvangst van postwissel ook bij den Uitgever.

Bij J. H. KOK te KAMPEN verscheen thans compleet:
Ons Avondmaals-Formulier
DOOR
Dr. B. WIELENGA
450 Pag. Prijs f 3,—. Gebonden in een fraaien geteekenden Stempelband f 3.70.

„De Commentaar, dien ik hierbij geef, heeft hier en daar het karakter eener verhandeling aangenomen, bij name waar het gold de woorden van het formulier uit de historie van den avondmaalstrijd toe te lichten. Toch is de commentaar hoofdzaak gebleven.

Mijn doel was steeds de schatkameren van het formulier zelf te openen.

(*Uit de Voorrede*).

Door de ganssche Christel. pers is dit uitnemende werk ten dringendste aanbevolen.

Verkrijgbaar bij elken soliden Boekhandel zoomede bij den Uitgever.

Neêrlands roem!
Het is bewezen dat
Rheumatiek Remedie
het eenigst afdoend geneesmiddel is voor jicht en rheumatiek (hoe verouderd ook). Wij worden schier overladen met vrijwillige dankbetuigingen uit alle oorden des lands. Zij liggen voor ieder ter inzage en afdrukken worden op aanvrage gratis en franco toegezonden. — **Rheumatiek-Remedie** is reeds wereldberoemd. Prijs per gesegelde flacon f cartonnen doos met gebruiksaanwijzing, **franco** thuis **60 cts.** bij vooruitbetaling per postwissel of 13 postzegels à 5 cts per brief. Let op het fabriek-merk R. R. en flacons zonder onze naam is beslist namaak en mitsdien waardeloos.

Verkrijgbaar bij alle Apothekers en Drogisten en bij den Hoofd Depôthouder
K. S. de BOER - SNEEK (Holland).

Vrije Universiteit.

In dank ontvangen:

Voor de Vereeniging:

Aan Contributiën:

door Ds. H. J. Allaart uit Achlum f 10 75 uit Almenum f 5 50, uit Franeker f 39 uit Harlingen f 117 uit Midlum f 12 50, uit Tzum f 8, samen f 192 75.

Aan Collecten (voor de Theol. faculteit):

van de Gereformeerde Kerk te Overtoom f 36.49; te Bussum f 16 42; te Sloterdijk f 3 78½; te Naarden f 3 88; te Muiderberg f 1 55; te Muiden f 0 97½; te Ankeveen f 0 89; te 's-Graveland f 2 79; te Huizen f 4 55; te Weesp A f 7 18½; te Enkhuizen f 46.75; te Andijk f 29 31; te Opperdoes f 4.03; te Medemblik f 2 50; te Urk f 15; te Zurich f 19 14½ en f 25 30 samen f 44.44½; te Giesendam f 15; te Leerdam f 17 31; te Meerkerk f 3 68; te Giessen Oud- en Nieuwkerk f 15 80; te Schoonrewoerd f 4.24½; te Lexmond f 9 33½ en f 12 40½ samen f 21 74; te Langerak f 6 78½; te Oudtoland f 5 15; te Vianen f 4 02½; te Asperen f 6 07; te Gorinchem f 24 06; te Lopik f 11 04; te Numansdorp f 6; te Geesteren en Gelselaar f 16 20; te Lindameer f 6 11; te Oostzaan f 1 81½; te H. I. Ambacht f 29 38.

Voor de Medische Faculteit:

(Contributiën): door Ds. H. J. Allaart uit Achlum f 13 50, uit Franeker f 6, uit Harlingen f 6, samen f 25 50.

(Schenkingen): van mej. M. te U. f 4.

Voor een Nieuw Gebouw:

Prov. Comité Zuid-Holland, van N. N. f 1000; van J. v. T. te Noordeloos f 5.

H. W. v. MARLE Jr. *Penningmeester*

Amsterdam, Keizersgracht 162.

LEVENSVERZEKERING
de Nederlanden van 1845
BRAND - - INBRAAK | VERZEKERING
DEN HAAG (vroeger Zutphen) Directie HENNY
KAPITAAL . . . . . f 8.000.000.00
EXTRA RESERVES . . . 2.000.000.00

Groningsche Hypotheekbank voor Nederland.
Gevestigd te GRONINGEN.
Bijkantoor te ZWOLLE: Bloemendalstraat no. 18.
Maatschappelijk Kapitaal f 1,000,000.
Verstrekt geld op eerste hypotheek.
Geeft uit 4¼ pCt. Pandbrieven.
in stukken van f 1000—, f 500.—, en f 100— tegen den koers van 100 % en
4 pCt. Pandbrieven,
in stukken van f 1000.—, f 500.—, f 100.— en f 50.—, tegen beurskoers.
Inlichtingen geven te *Amsterdam* de heeren: L. G. WEISZ & Co. Westermarkt 21 en te *Rotterdam* de heer H. DANE, Haringvliet 49.
De Directie:
M. BROUWER, Mr. H. VAN DER VEGTE, F. J. BOLT

Bij J. H. KOK te Kampen verscheen heden de 12 aflev. der nieuwe uitgave van den
STATEN-BIJBEL
(VROEGER UITGEGEVEN DOOR JACOB EN PIETER KEUR)
MET AL DE VOLLEDIGE EN ONVERKORTE AANTEEKENINGEN
MET EEN INLEIDEND WOORD VAN Prof. L. LINDEBOOM

Deze belangrijke uitgave geschiedt **niet** in het **groote** en **onhandige** folio of **kwarto** formaat, maar in het meer praktische OCTAVO **formaat** en is compleet in
45 afleveringen à 25 cent.

Een nieuwe Uitgave van den ouden Statenbijbel acht ik thans allerzins gewettigd. Vooral ook om het **praktische formaat**. Steeds meer werd de gegronde klacht gehoord, dat die groote Statenbijbels voor het dagelijksch gebruik in het **gezinsleven** vrijwel onbruikbaar waren. Ze zijn te onhandig. Men ziet er tegen op om zulk een groot en zwaar boek aan tafel te gebruiken. Ze deden dan ook dikwijls meer dienst voor pronk dan wel voor gebruik. Deze **uitgave** neemt die klacht weg. **Het formaat is thans zóó, dat deze Statenbijbel zonder eenig bezwaar de plaats aan tafel kan innemen van den gewonen huisbijbel.** En ook de klacht, dat de verwijzing naar de Aanteekeningen meestal zoo lastig te vinden was, is thans **geheel weggenomen. Het is gelukt deze zóó te drukken, dat ze met het meeste gemak onmiddellijk gezien kunnen worden, wat zeker geen kleine verdienste van deze uitgave is.**

Deze 45 afleveringen zullen compleet **drie kloeke** en **handige deelen** vormen. Elke aflevering bevat minstens **drie vol druks** van 16 pagina's, en zal geregeld om de drie weken het licht zien. Deze Bijbel kost dus slechts

8 cent per week

Bovendien ontvangen allen die inteekenen vóór de laatste aflevering verschenen is, de
drie prachtige Stempelbanden gratis.

Desverkiezend kan men ook inteekenen om dezen Bijbel te ontvangen in **drie fraai en stork gebonden deelen.** De prijs is dan f 4 — per deel.

De Uitgever behoudt zich nadrukkelijk het recht voor om den prijs van dezen Bijbel, zoodra hij geheel compleet is, **te verhoogen.**

De eerste aflevering is bij elken Boekh. voorhanden en wordt op aanvrage gaarne toegezonden door den Uitgever.

UITTREKSEL UIT DE ATTESTEN OVER KERKTELEPHONEN
der
Algemeene Telephoon-Maatschappij,
voorheen RIBBINK VAN BORK & Co.,
Keizersgracht 60 - Amsterdam.

„Menschen die vroeger weinig of niets van de prediking konden hooren, hooren nu alles.

(w.g.) R. M. WESTERING,
Predikant.

Voorburg, 16-7-'12."

WED. JOHS. ALBERTS,
Tabak- en Sigarenmagazijn
„BILDERDIJK",
Bilderdijkstraat 5, - Amsterdam.
Ruime sorteering van goede merken in elken prijs.
ZONDAGS GESLOTEN.

KONINKLIJKE HOLLANDSCHE LLOYD.
Eerstvolgende Afvaarten naar:
PERNAMBUCO, BAHIA, RIO DE JANEIRO, SANTOS, MONTEVIDEO en BUENOS-AYRES.

STOOMSCHIP.	Vertrek van Amsterdam.	Dover.	Boulogne s/M.	La Coruna.	Vigo.	Leixoes.	Lissabon.
2) MAASLAND	27 Sept	—	—	—	—	—	—
1) HOLLANDIA	8 Oct	9 Oct.	9 Oct.	11 Oct.	12 Oct.	—	13 Oct.
3) RIJNLAND	16 „	—	—	—	—	22 Oct.	23 „
2) KENNEMERLAND	22 „	—	—	—	—	—	—
1) FRISIA	29 „	30 Oct.	30 Oct.	1 Nov.	2 Nov.	—	3 Nov.

1) Snelddienst voor Passagiers en Ijlgoederen naar Rio de Janeiro, Santos, Montevideo en Buenos-Ayres.

2) Vrachtdienst naar Montevideo en Buenos-Ayres (Rosario).

3) Vrachtdienst naar Pernambuco, Bahia, Rio de Janeiro en Santos (eventueel ook naar Natal, Cabedello, Maceio en Victoria).

Voor verdere inlichtingen wende men zich tot den KONINKL. HOLLANDSCHEN LLOYD, Prins Hendrikkade 131 te Amsterdam Telegram Adres: REALLOYD of tot de Agenten te Rotterdam: D. BURGER & ZOON; te 's-Gravenhage: CRANS & Co.

Heden verscheen bij J. H. KOK te Kampen:
De Ontwikkeling van het Diaconaat
REDE, gehouden bij het 25-jarig jubileum der Centrale Diaconale Conferentie, op 17 Sept. 1913 te 's Gravenhage, door - - - - - - - -
Dr. J. C. DE MOOR.
Royaal formaat. Prijs f 0.25.

Lezers van
Dag- en Weekbladen
IN DE
Spoorwegwagens
werpt Uwe Couranten, na ze gelezen te hebben, in de bussen voor de Ziekenhuizen op de Perrons van de Spoorwegstations aanwezig; daarmede verricht gij een nuttig werk.

Laat ze vooral niet in den wagen liggen.